

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Ioannis || Slotani || Geffensis, Sacrae || Theologiae
Profes-||soris, De retinenda fide orthodo-||xa & catholica
aduersus hæ-||reses & sectas, & præci-||puè
Lutherana[m], Li-||bri nouem.||**

Slotan, Johann

Coloniae, 1560

VD16 S 6745

Capvt II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29875

IOANN. SLOT. GEF.

dum in hoc mundo versatur, coaptatā, ad talem, inquam, Ecclesiam demonstrandam, notæ (quas assignant hæretici) non sufficiunt, sed oportet adesse reliquas iam à nobis datas.

CAPVT II.

Doctrina
tradita
pe successi
onisteri-
em Episco
porum &
patrum, a
pud quos
centenda
sit esse.

Porrò quoniam de reliquis notis nihil curant aduersarij, eò quòd eas in secta sua ostendere nequeant, idcirco apud eos vera Ecclesia non est. Et licet conentur eas aut cerè quasdam ex eis sibi vindicare, non tamen id verè demonstrant, sed neque possunt: fingunt ergo potius eas, utpote cùm Episcopatus & Episcopos nescio quos nominant, sed re vera non sunt, quia ab apostolica cathedra minimè traxerunt originem, nec est apud eos catholica doctrina per successionis seriem Episcoporum & patrum. Patres autem doctrinam & fidem apostolorum, dicunt esse apud eos, qui custodiunt professionem omnium patrum, secundum suorum temporum successiones, in his quæ sunt fidei, ut auctor est Irenæus lib. 4. c. 43. & 63. Nam cap. 43. sic inquit. Eis qui
in

DE RETI. FIDE ORTH. 19

in Ecclesia sunt presbyteris obaudire oportet, his qui successionem habent ab Apostolis, qui cum Episcopatus successione, charissima veritatis certum, secundum placitum patris acceperunt. Reliquos verò, qui abstant à principali successione, & quocunq; loco colliguntur, suspectos habere, vel quasi hereticos & malæ sententiæ, vel quasi scindentes & elatos & sibi placentes, aut rursus vt hypocritas, quæstus gratia & vanæ gloriæ hoc operantes. Omnes autem hi decidunt à veritate. Capite verò 63. sic habet: Agnitio vera est Apostolorum doctrina, & antiquus Ecclesiæ status, in vniuerso mundo, & caractere corporis Christi, secundum successiones Episcoporum, quibus illi eam quæ in vnoquoq; loco est Ecclesiam tradiderunt, quæ peruenit vsque ad nos custodita sine fictione, scripturarum traditione plenissima, neque ablationem recipiens lectio sine falsatione, & secundum scripturas expositio legitima & diligens, & sine periculo, & sine blasphemia, & præcipuum dilectionis mu-

IOANN. SLOT. GEF.

nus, quod est preciosius quam agnitio, gloriosius autem quam prophetia, omnibus autem reliquis charismatibus supereminens. Quibus verbis liquidò claret, non sufficere ad Ecclesiam constituendam sacramenta & verbum Dei vel sanam doctrinam, sed oportere eam esse traditam, per successionis seriem Episcoporum & patrum, qui eam acceperint ab Apostolis, Apostoli à Christo, & Christus à Deo. Quæ sunt verba Tertulliani in lib: de præscrip. hæret: Apostolos (inquit) domini habemus auctores, qui nec ipsi quicquam ex suo arbitrio, quod inducerent elegerunt, sed acceptam à Christo disciplinam, fideliter nationibus assignauerunt. Ibidem quoque dicit, nationibus obuenisse doctrinam per apostolos, & ipsis apostolis per spiritum sanctum. Et adhuc ait: Si hæc ita sunt, constat omnem doctrinam, quæ cum illis Ecclesijs apostolicis, matricibus & originalibus fidei conspiret, veritati deputandam, & sine dubio tenentes, quod Ecclesiæ ab apostolis, Apostoli à Christo, Christus à Deo suscepit.

Reliquam

DE RETI. FIDE ORT. 20

Reliquam verò omnem doctrinam de mendacio præiudicandam, quæ sapiat cõtra veritatem Ecclesiarum & apostolorũ & Christi & Dei, Et adhuc amplius in eodẽ libro: Christus (inquit) duodecim precipuos lateri suo adlegarat, destinatos nationibus magistros & c, Hij in orbem profecti, eandem doctrinam eiusdem fidei, nationibus promulgauerunt, & proinde Ecclesias apud vnamquãq; ciuitatẽ condiderunt, quibus traducem fidei & semina doctrinæ cæteræ, exinde Ecclesiæ mutuatur sunt, & quotidie mutuatur vt Ecclesiæ fiant, ac per hoc & ipsæ apostolicæ deputabuntur, vt soboles apostolicarum Ecclesiarum, omne genus ad originem suã censatur & c. Et iterũ: Quid autem prædicauerint, id est, quid illis Christus reuelauerit, & hic præscribam, nõ aliter probari debere nisi per easdem Ecclesias, quas ipsi Apostoli condiderunt: ipsi eis prædicando, tam viua (quod aiunt) voce, quam per epistolas postea: Haftenus *Doctrina apostolica. 1* ille, Porro quũ de doctrina apostolica *ca. quæ cõfenda sũt* loquimur, omnem doctrinã apostolicã

D 4 intel-

IOANN. SLOT. GEF.

2. The 2
Traditiones non
scriptæ.
1. Thim. 6

intelligimus, tam scripturis contentâ,
quàm traditionibus sanctis commenda-
tam, ab Apostolis tenet Ecclesia, pro-
ut Paulus iubet, dicens: State & tenete
traditiones quas didicistis, siue per ser-
monem siue per epistolam nostram. Et
in epistola ad Timotheum, eundem mo-
net, vt seruet mandatum sine macula,
& irreprehensibile. Et non multò post:
O Timothee, inquit, depositum custo-
di, vitans prophanas vocum nouitates,
& oppositiones falsi nominis scientiæ.
Quod verbum Tertullianus in lib. de
præscrip. hæret. de doctrina viua voce
tradita intellexit, dicens: Traditiones
per viuam vocem doctrinæ Ecclesiasti-
cæ appellabat Apostolus depositum.
Nec circumstantia verborum Aposto-
li, hunc locum aliter intelligere sinit, si
rectè perspexeris. Sed iterum in epist.
ad Thessal. Rogamus, inquit, & obse-
cramus vos in domino, vt quemadmo-
dum accepistis à nobis, quomodo oportet
vos ambulare & placere Deo, sic &
ambuletis, vt abundetis magis. Scitis e-
nim quæ præcepta dederim vobis per
domi-

1. The 4

dominum Iesum. Insuper Lucas refert in Act. Apostolorum cap. 10. de Paulo & discipulo eius Timotheo in hæc verba: Cùm pertransirent ciuitates, tradebant eis custodire dogmata, quæ erant decreta ab Apostolis & senioribus qui erant Hierosolymis. Et cap. 15. Paulus electo Sylâ profectus est, traditus gratiæ Dei à fratribus: perambulabat autem Syriam & Ciliciam, confirmans Ecclesias, præcipiens custodire præcepta apostolorum & seniorum. Vnde declaratur multa fuisse Apostolorum dogmata & præcepta de regimine Ecclesiæ, quæ minimè mandata fuerunt literis. Dominus quoque in Euangelio: Euntes, inquit, ad discipulos suos, docete omnes gentes, baptizantes eos &c. docetes eos seruare omnia, quæcunque mandauit vobis. Quod etiam Apostoli diligenter sunt exequuti, multis annis viua voce tradentes gentibus omnia quæcunque mandauerat illis Christus, priusquam vllus Euangelistarum aut Apostolorum Euangelium vel Epistolam conscripsisset. Sed nec omnia, quæ

Matt. vii.

D 5 acce.

IO ANN. SLOT. GEF.

acceperant à Christo, literis commendarunt, sed multa viua voce Ecclesijs tradiderunt, quæ tandem consuetudine fidelium roborata, ex animo in animum, à maioribus in posteros medio incurrète verbo sunt transfusa. De quibus Tertullianus in lib. de Corona militis, postquã multas Ecclesiasticas traditiones recensuisset, vtpote de ritu baptismi & Eucharistiæ, ante lucanis precibus, oblationibus pro defunctis, & martyrum natalitijs dicit. Harum & aliarum huiusmodi disciplinarum, si legem postules, scripturam nullam inuenies. Traditio tibi perpèdetur auctrix, & cõsuetudo cõfirmatrix, & fides obseruatrix. Et paulò superius dixerat, quod ad traditionis obtentũ, nõ est exigenda autoritas scripturæ. Hæc ille. Multa itaque sunt in Ecclesia vniuersali recepta, & ea quidem ad salutem necessaria, quæ in scripturis canonicis dilucidè & exertè non ita reperiuntur, sed per traditionem Apostolorum Christi, illi innotuerunt, de quibus vel subobscura, aut nulla mentio in sacra scriptura habet.

betur, & tamen tota Ecclesiæ suscepsio, tam in Oriente quàm in Occidente, à spiritu sancto edocta, à temporibus Apostolorum vsque in præsens, ea tanti fecit, ac si scriptura ipsa continerentur, solius primorum & maiorum traditionis autoritati innixa, quam qui non recipit nec veneratur, nõ est etiam quòd recipiat scripturas istas sanctas, quas habemus, quippe quarum autoritas non per aliud, quam per traditionem maiorum Ecclesiæ nobis nota est, ac subinde qui traditionem negat, totam religionem Christianã penè subuertit. Quòd autem huius scripturæ quã habemus autoritas, non per aliud Ecclesiæ innotuerit, quàm per traditionem, sed & autoritatem ab Ecclesia receperit, D. August. contra epist. Manichæi, quã vocant fundamenti, c. 5. asserit, dicēs: Ego Euangelio non crederē, nisi me Catholicæ ecclesiæ commoueret autoritas, quam cap. 4. dicit miraculis inchoatam, spe nutritam, charitate auctã, vetustate firmatam. Nam vnde discernit Ecclesia hæc quatuor Euangelia quæ modò habet & merito re-

Scripturæ
autoritas
per traditi
onem in-
notuit &
firmamen
tum rece
pit.

IOANN. SLOT. GEF.

tò reueretur, ab alijs Euangelijs, quæ sub nominibus aliorum apostolorum, nimirum Petri Andreæ, Thomæ, vel etiam Nicodemi, aut cuiusuis alterius etiam Apostoli nomine commendabatur, nisi traditione duce, per spirit^o sancti magisterium in ipsius Ecclesiæ primoribus seruata? Non enim erat contentum in hac scriptura, quòd omnia quæ ibi scripta erant, diuinitus erant reuelata: neq; si esset, od id statim quando primitus recipiebatur, fides indubitata ei adhibenda erat, cum quælibet scriptura humanitus adinuenta, huiusmodi titulis potuisset cõdecorari. Creditum est ergo, contenta in Euangelio à Deo esse reuelata, quia traditioni Iesu Christi & apostolorum omnino erant conformia, cuius rei iudicium ad apostolos & viros apostolicos Ecclesiæ proceres spectabat: non quidem testificando solùm, sed tanquam iudices sententiam ferendo, vtpote qui plenè spirituales erant, & Christum & doctrinam eius ad plenum retinebant, & per spiritum sanctum quem habebant, & eius traditionem,

DE RETI. FIDE ORTH. 23

tionem, de omnibus spiritualibus iudicabant, confirmante sermonem suū eodem spiritu, signis & nunquam visis in natura mirabilibus. Porro Ecclesia illa sancta Apostolorum & apostolicorum virorum scripturā hanc, posteritati tanquam traditioni suæ conformem, declararunt, & ut talem debere acceptari, alijs scripturis reiectis, per spiritum sanctum iudicarunt, quam rursus traditionē, miraculorū claritate, eximiaq; & plusq; humana qua pollebāt virtute, magisterio spiritus in auditorū cordibus operante firmiter comprobarunt.

Locum Pauli, ex Epistola ad Timotheum quem Tertullianus interpretatur de doctrina viua voce tradita, pulchre explicat Vincentius Lirinensis dicens: O exclamatio ista, & præscientiæ est pariter et charitatis: præuidebat enim futuros, quos etiam prædolebat errores. Quis est hodie Timotheus? Nisi vel generaliter vniuersa Ecclesia, vel specialitertotum corpus præpositorū, qui integram diuini cultus scientiam, vel habere ipsi debent, vel alijs infunderet

Quid

IOANN. SLOT. GEF.

Quid est, depositum custodi? Custodi (inquit) propter fures, propter inimicos, ne dormientibus hominibus superfement Zizania, super illud triticij bonum semen, quod seminauerat filius hominis in agro suo. Depositum (inquit) custodi. Quid est depositum? id est, quod tibi creditum est, non quod à te inuentum, quod accepisti, non quod excogitasti, rem non ingenij, sed doctrinæ: non usurpationis priuatæ, sed publicæ traditionis, rem ad te perductam, non à te prolatam, in qua non autor debes esse, sed custos: non institutor, sed sectator: non ducens, sed sequens. Depositum, inquit custodi, catholicæ fidei talentum, inuolatum illibatumq; conserua. Quod tibi creditum est, hoc penes te maneat, hoc à te tradatur. Aurum accepisti, aurum redde, nolo mihi pro alijs, alia subijcias: nolo pro auro, aut impudenter plumbum, aut fraudulenter æramenta supponas: nolo auri speciem, sed naturam planè. Et iterum: Deuita, inquit, prophanas vocū nouitates. Nō dixit,

Talentum
cuique tra
ditum cu
stodiendū

di, catholicæ fidei talentum, inuolatum illibatumq; conserua. Quod tibi creditum est, hoc penes te maneat, hoc à te tradatur. Aurum accepisti, aurum redde, nolo mihi pro alijs, alia subijcias: nolo pro auro, aut impudenter plumbum, aut fraudulenter æramenta supponas: nolo auri speciem, sed naturam planè. Et iterum: Deuita, inquit, prophanas vocū nouitates. Nō

dixit,

DE RETI. FIDE ORTH. 24

dixit, antiquitates, non dixit vetustates, imò planè quid e contrario sequere tur ostendit. Nā si vitanda est nouitas, tenenda est antiquitas: & si pphana est nouitas, sacrata est vetustas. Et oppositi ones, inquit, falsi nominis sciētię. Verè **Falsum no men apud doctrinas hæretico rum,** falsum nomē apud doctrinas hæretico rū, vt ignorantia scientię, & caligo fere nitatis, & tenebrę luminis appellatiōe fucentur. Quā quidē, inquit, promitten tes circa fidē exciderūt. Quid promittē tes exciderūt? Nisi nouā, nescio quā, ig noratamq; doctrinam? Verūm ipse quo que Irenæus lib. 3. aduersus hæreses ca. 4. hortatur Christi fideles, ne propter nouā hæreticorum doctrinā, velint de positū apostolicarū traditionū negligere, sed in dubijs ad depositoriū **Veritatis deposito rium est Ecclesia,** veritatis (quod est Ecclesia) recurrere, eāq; au dire: Tantę igitur, inquit, ostensiones cū sint hæc, non oportet adhuc quære re apud alios veritatē, quā facile est ab Ecclesia sumere, cum apostoli quasi in depositorium diues, plenissimè in ea contulerunt omnia, quæ sunt veritatis, vti omnis quicumque velit,umat ex

IOANN. SLOT. GEF.

ea potum vitæ. Hæc est enim vitæ introitus, omnes autem reliqui, fures sunt & latrones, propter quod oportet deuitare quidem illos, quæ autem sunt Ecclesiæ, cum magna diligentia diligere, & apprehendere veritatis traditionē. Quid enim etsi quæ de aliqua modica quæstione disceptatio esset, nōne oporteret in antiquissimas recurrere Ecclesias, in quibus Apostoli conuersati sunt, & ab eis de præsentis quæstione sumere quod certum, & reliquidum est? Quid autem si neque Apostoli scripturas reliquissent nobis, nōne oportebat ordinem sequi traditionis, quam tradiderunt ijs, quibus cōmittebant Ecclesias? cui ordinationi assentiunt multæ gentes barbarorum, eorum qui in Christum credunt, sine caractere vel atramento, scriptam habentes per spiritum, in cordibus suis salutem, & veterem traditionem diligenter custodientes, in vnum Deum credentes fabricatorem cœli & terræ, & omnium quæ in eis sunt, per Christum Iesum Dei filiū &c. Et post pauca, Hanc fidem

fid
ru
ba
ter
fat
ent
fan
piē
ea,
pri
con
ent
sph
tere
con
tun
um
eos,
tina
ner
adm
tur
obse
fide
tate
culo

DE RETI. FIDE ORTH. 25

fidem (inquit) qui sine literis crediderunt, quantum ad sermonem nostrum barbari sunt, quantum autem ad sententiam & consuetudinem & conuersationem, propter fidem per quam sapientissimi sunt, & placent Deo, conuersantes in omni iustitia, & castitate & sapientia. Quibus si aliquis annunciauerit ea, quæ ab hæreticis adinuēta sunt, proprio sermone eorum colloquēs, statim concludētes aures, longo longius fugient, ne audire quidem sustinentes, blasphemum colloquium. Sic per illam veterem Apostolorum traditionem, ne in conceptionem quidem mentis admittunt, quodcunq; eorū portentiloquium est, neq; enim cōgregatio fuit apud eos, neq; doctrina instituta. hæc ille. Vtinam tam tenaciter nostri Germani tenerent traditiones non scriptas, quemadmodum isti barbari, de quibus loquitur Irenæus, tenuerūt. Quod quia in ea obseruatum non est, tot in ea existunt fides, quot iudicia, & quot sunt voluntates hominum. Vnde quod de suo seculo scribit in lib. ad Constantium Au-

E gustum

IOANN. SLOT. GEF.

gustum S. Hilarius, de nostro hoc seculo rectè dici potest: Periculosum nobis admodum (inquit) atq; etiam miserabile est, tot nunc fides existere, quot volūtates, & tot nobis doctrinas esse quot mores, & tot causas blasphemiarū pululare, quot vitia sunt, dum aut ita fides scribuntur, vt volumus, aut ita vt volumus intelliguntur, & secundum vnum Deum, & vnum Dominum, & vnū baptisma, & etiam fides sit vna, excedimus ab ea fide, quæ sola est, & dum plures sunt, ad id cæperunt esse, ne vlla sit, hæc ille. Qui etiam de fidei renouatore ac subinde immutatore Constantio, ad Constantium scribens, ostendit quibus sint comparandi, qui toties fidem suam renouant ac immutant: Accidit tibi (inquit) quod imperitis ædificatoribus, quibus sua semper displicent, accidere solet, vt semper destruas, quod semper ædifices. hæc ille. Cæterum mirari satis nequeo (inquit Vincent: Lirnenf.) tantam quorundam hominum vefaniam, tantam excæcatæ mentis impietatem, tantam postremo errandi libidinem, vt contenti non sint, tradita

& recepta semel antiquitus credendi regula, scilicet noua ac noua in diem querant, semperq; aliquid gestiant, religioni addere, mutare, detrahere. Quasi non cæleste dogma sit, quod semel reuelatum esse sufficiat, scilicet terrena institutio, quæ aliter perfici, nisi assidua emendatione, imo potius reprehensione non posset, quum diuina clament oracula: Ne transferas terminos, quos posuerunt patres tui. Et Super iudicantem, ne iudices. Et Scindentem sepem, mordebit eum serpens. Et illud apostolicum iam ex Epist. ad Timoth. productum, quo omnes omnium hæreseon sceleratæ nouitates, velut quodam spiritali gladio, sæpe truncatæ, sempq; truncandæ sunt. Et post hæc inueniunt aliqui, tanta inueteratæ frontis duritia, tanta impudentiæ incude, tam adamantinæ pertinentiæ, qui tantis eloquiorum cælestium molibus non succumbant, tantis ponderibus non fatiscant, tantis malleis non quassentur, tantis postremo fulminibus, non cõterantur.

Porro priusquam progrediamur **CAP. III.**
 ac propositum prosequamur iter,

E quo